

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש

פרשת בוא

הגיליון השבועי לכל יהודי 996

ה' בשבט התשס"ו
(3.2.06)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד — המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונב

יש חדש

יום הילולא והתקשרות

יום רביעי הקרוב, י' בשבט, הוא יום ההילולא של הרבי הקודם מליובאוויטש, אדמו"ר הרי"צ (רבי יוסף-יצחק שניאורסון), שנסתלק בשנת תש"י. מהמנהגים הנהוגים בקשר ליום זה: לעלות לתורה בשבת זו, להדליק נר-נשמה ביום שלישי לפנות ערב, ללמוד פרקים ממאמר החסידות האחרון שלו, להוסיף בצדקה ולשגר 'פדיון-נפש', כדי לקראתו על הציון הקדוש (מספר הפקס: 00-718-723444). זה גם יום קבלת הנשיאות על-ידי חתנו וממלא-מקומו, הרבי מליובאוויטש. בתי-חב"ד ברחבי הארץ מארגנים התוודעויות וכינוסים לרגל היום הגדול והקדוש.

מתכוננים ל-1000

בעוד חמישה שבועות יופיע בע"ה הגיליון ה-1000 של 'שיחת השבוע'. זה יהיה גיליון חגיגי מיוחד, מוגדל ומהודר. נשמח מאוד לקבל מכם, הקוראים, תגובות, ברכות ורעיונות. אנו מזמינים אתכם גם לכתוב לנו על השימוש שאתם עושים בביתכם בחומר המופיע בגיליון. ואם יש משהו ש'שיחת השבוע' שינה את חיינו — נשמח לקבל את סיפורו (או סיפוריה). אנא כתבו לנו ושלחו בדואר, בפקס או בדואר האלקטרוני (הפקס והדוא"ל מצויינים בתחתית טור זה).

הפקות חדשות

אריאלה סביר מגישה את **צומי** — סיפור לילדים, משולב בשירים מקוריים בעלי מסר של נתינה. הפקה זו מצטרפת לסדרת הפקות קודמות של הגב' סביר. גם **מנוחה פוקס** מגישה הפקה נוספת בסדרה **מי יודע סבא הושע**, סדרת סרטים לגיל הרך, ללימוד מושג-היסוד ולהחדרת ערכים, והפעם — **חגיגת הצורות**. טל' 03-9606169.

זמני השבוע

ירושלים ת"א חיפה באר-שבע אילת ניר-יוק
כניסת השבת 4:39 4:54 4:44 4:58 5:00 4:57
צאת השבת 5:54 5:55 5:45 5:57 5:57 5:59
פקס: 03-9606169
אינטרנט: www.chabad.org.il
דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il
נדפס בדפוס יד-החמישה כפר-חב"ד, טל' 03-9600280
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות
נא לשמור על קדושת הגיליון

המשימה הגדולה עדיין לפנינו

מי היה מאמין שהיהדות תוכל לשגשג במקומות הנידחים ביותר, ושיהודים יוכלו לחיות כיהודים בכבוד ובגאווה בכל פינה בעולם. הרבי האמין והאמונה קמה והייתה למציאות

את הזרעים שטמן אדמו"ר הרי"צ הפריח חתנו וממלא-מקומו. בענוותו הרבה היה אומר כל השנים, כי הוא בסך-הכול ממשיך את פעולותיו חותנו, אבל למעשה בנה הרבי מעצמה אדירה. אלפי נקודות ברחבי העולם הוארו באור יהודי. מיליוני יהודים זכו לפגוש את שליחי חב"ד ולהבטיח בעזרתם את עצם הישארותם יהודים.

הרבי מליובאוויטש ראה בטמיעה ובהתבוללות את הסכנה החריפה ביותר המאיימת על הקיום היהודי. הוא ידע שבלא יהדות לא יהיו יהודים. אם יהודים לא יקבלו חינוך יהודי ולא יהיו קשורים למקור החיים של העם היהודי, הלא היא תורת ישראל — לא יוכלו לעמוד מול גלי ההתבוללות. והרבי רתם את עצמו ואת כל הנשמעים לו למשימה גדולה זו.

סכנת ההתבוללות הרוחנית

אנחנו קוראים היום דברים שהרבי אמר לפני עשרות שנים, ודווקא הפרספקטיבה של הזמן מבליטה את עוצמת חזונו. מי היה מאמין באותם ימים שהיהדות תוכל לפרוח ולשגשג במקומות הנידחים ביותר, ושיהודים שומרי תורה ומצוות יוכלו לחיות כיהודים בכבוד ובגאווה, כשהם זוכים להערכה ולסיוע מסביבתם הלא-יהודית. הרבי האמין והאמונה קמה והייתה למציאות.

גם בארץ אנו ניצבים לפני אתגרים לא-קלים. אולי ההתבוללות הפיזית מאיימת כאן במידה פחותה, אבל בהחלט נשקפת סכנה של התבוללות רוחנית. מבחינה זו ייתכן שדווקא בארץ המשימה חיונית אף יותר מאשר בחו"ל, כי כאן נדמה שאפשר להתקיים כיהודים בלי חיבור לשורשים יהודיים. את התוצאות המרות של ההינתקות מן היהדות ראינו בשנה האחרונה.

יום ההילולא י' שבט מפנה קריאה לכל יהודי להצטרף לחזונו הגדול של הרבי: לקשור את כל הנשמות האובדות של עם-ישראל לאיחוד שבשמים. לקרב כל יהודי באהבה ובמאור-פנים. לעורר את הניצוץ החבוי בלב כל יהודי, ולהגיע בקרוב ממש לגאולה האמיתית והשלמה על-ידי משיח-צדקנו.

ל יהודי הנוסע בעולם יודע שכדאי להצטייד בכתובתו של בית-חב"ד המקומי. זה המקום שבו יוכל להשיג אוכל כשר, מקווה-טהרה, מניין לתפילה וכל סיוע נוסף בענייני יהדות. כיום זה נתפס כדבר מובן מאליו שיש שליח חב"ד באלסקה ובסין, בבוליווייה ובקונגו, בארמניה ובטסמניה. כבר איננו מתפעלים למראה חיים יהודיים תוססים בפניות הנדיחות ביותר של כדור-הארץ. אבל זו מהפכה אדירה, שלפני שנים קשה היה להעלותה על הדעת.

יום רביעי, י' בשבט, הוא יום-ההילולא של כ"ק אדמו"ר הרי"צ (רבי יוסף-יצחק שניאורסון) מליובאוויטש, נשיאה השישי של חסידות חב"ד (נסתלק ב' בשבט תש"י). זה גם היום שבו עלה על כיסאו חתנו וממלא-מקומו, הרבי מליובאוויטש, נשיאה השביעי של חב"ד. הם האחראים למהפכה כבירה זו, ששינתה ללא הכר את פני העולם היהודי.

שתי זירות

הרבי הרי"צ התפרסם כאשר התייצב ללא-חת מול השלטון הקומוניסטי ברוסיה הסובייטית, והטיל את חסידיו למערכה הרואית למען שמירת גחלת היהדות. פעולות אלה היו כרוכות בסכנת-חיים ממשית. רבים משליחיו נאסרו, הוגלו לסיביר, ואף הוצאו להורג. ובכל-זאת המאבק נמשך, כי הרבי וחסידיו ידעו שזו מלחמת-קיום של כל יהדות רוסיה.

הרבי נאסר אף הוא, ואך כפסע היה בינו ובין גזר-דין מוות, אולם בניסי ה' ניצל ושוחזר, ויום שחרורו (י"ב בתמוז) היה ל'חג הגאולה'. לאחר מכן נאלץ לעזוב את המדינה, ועם פרוץ מלחמת-העולם השנייה הגיע לארה"ב. שם פתח חזית חדשה — מאבק על הקיום היהודי במדינות המערב. בעשר השנים שבהן חי ופעל בארה"ב הניח את היסודות למפעל השליחות, כשהתחיל לשגר את חסידיו לערי ארה"ב, כדי לפתח שם חיים יהודיים.

להגיע לחירות אמיתית

דגש על החיוב

מלמד אותנו הרמב"ם איזה משני ההיבטים הללו הוא העיקרי: כשם שבשמירת השבת, הדגש אינו על השלילה (ההימנעות ממלאכה) אלא על החיוב (מנוחת השבת), כך ביציאת מצרים העיקר אינו העובדה שבני-ישראל חדלו מלהיות עבדים ויצאו משעבוד פרעה, אלא העיקר הוא שנעשו בני-חורין.

משמעות הדבר, שהחירות של בני-ישראל אין פירושה שלילת העבדות בלבד (שכן מי שאיננו עבד ואינו משועבד, ממילא הוא בן-חורין), אלא זוהי דרגה מיוחדת ובעלת מהות משל עצמה. ביציאת מצרים זכו בני-ישראל לדרגת חירות שיש לה קיום משל עצמה, הנובעת מכך שהקב"ה רומם אותם מעל כל מגבלות הטבע והבריאה. שלמות זו של החירות תתגלה בגאולה האמיתית והשלמה, בקרוב ממש, שאז יתחברו שני העניינים יחדיו – יהיו ניסים גדולים, "כימי צאתך מארץ מצרים", ויהיה "יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים".

(לקוטי שיחות כרך כא, עמ' 68)

השוואה זו מלמדת אותנו את מהותה של זכירת יציאת מצרים בליל חג-בפסח. הלוא כל השנה מצווה להזכיר את יציאת מצרים, ומה המיוחד בליל ט"ו בניסן? אלא כל השנה דיי בעצם הזכירה של יציאת מצרים, ואילו בליל פסח הציווי הוא **לספר בניסים ונפלאות** שהקב"ה עשה עמנו בהוציא אותנו ממצרים.

שלילה וחיוב

דבר זה אנו למדים מהשוואה לזכירת יום השבת: כשם שזכירת השבת, כ"זכר למעשה בראשית", משמעותה שביום זה אנו משנים את התנהגותנו, נמנעים מעשיית מלאכה וכדומה, כך המצווה לזכור את יציאת מצרים בליל ט"ו בניסן אין פירושה זכירה בלבד, אלא לעשות דבר מיוחד – "לספר בניסים ונפלאות".

בעומק יותר: זכירת השבת באה לידי ביטוי בשני היבטים – א) שלילת העבודה – הימנעות מעשיית מלאכה; ב) עשייה חיובית – מנוחה. גם ביציאת מצרים קיימים שני ההיבטים הללו: א) ביטול העבדות והשעבוד; ב) הפיכתם של בני-ישראל לבני-חורין.

המצווה לספר בליל חג-הפסח על הניסים והנפלאות שעשה עמנו הקב"ה ביציאת מצרים נלמדת מהפסוק בפרשתנו: "זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים". כאשר הרמב"ם מפרט ציווי זה הוא מוסיף, שהחובה לספר על ה"ניסים ונפלאות שנעשו לאבותינו במצרים" היא "כמו שנאמר זכור את יום השבת".

לשם-מה הרמב"ם מדמה את זכירת יציאת מצרים לזכירת השבת? מה לא ברור בציווי "זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים", שצריך להשוותו לציווי "זכור את יום השבת"?

מצווה לספר

מקורו של הרמב"ם הוא כנראה מהמדרש, המשווה את מצוות זכירת יציאת מצרים למצווה לזכור את יום השבת: "כשם שבראתי את העולם, ואמרתי להם לישראל לזכור את יום השבת, זכר למעשה בראשית... כך היו זוכרים הניסים שעשיתי לכם במצרים, וזכרו ליום שיצאתם משם".

מן המעייין

נושא השבוע: אמונה

אמרת השבוע

הבטחות צריך לקיים

בימי המהפכה הקומוניסטית מסר כ"ק אדמו"ר הריי"צ מליובאוויטש את נפשו כדי לקיים ישיבות ותלמודי-תורה. אחד המנהלים פנה ליהודי עשיר, תושב רוסטוב, וביקשו לסייע בהחזקת הישיבה.

האיש אמר שהוא מוכן לעזור לישיבה בתנאי שיובטח לו כי ייוולד לו בן, שכן כבר עברו כמה שנים מאז נישואיו ועדיין אין לו ילדים. המנהל קיבל את הכסף והעניק לו את ההבטחה.

שנה חלפה, ועוד שנה, והאיש לא נושע. הוא החל לתבוע מהמנהל לעמוד בהתחייבותו. בצד לו נכנס המנהל אל הרבי וסיפר כי האיש אינו מניח לו. אמר הרבי: "לך עכשיו ואמור לו בשמי כי בשנה הבאה ייוולד לו בן. אבל להבא אל תבטיח הבטחות שאינך יכול לעמוד בהן". וכך היה, בשנה הבאה נולד לאיש בן, בשעה טובה.

למעלה מראייה

"וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים... ויאמינו בה" (שמות יד, לא). אף-על-פי שישראל ראו בעיניהם את הניסים, בכל-זאת נזקקו גם לאמונה, שכן האמונה גדולה מן הראייה; בכוחה של אמונה רואים יותר ממה שרואים בעיניים.

(חידושי הרי"ם)

אמונה כרועה ישראל

"ויאמינו בה' ובמשה עבדו" (שמות יד, לא). אם במשה האמינו, קל-יחומר בה'. ומה תלמוד לומר במשה? ללמד שכל המאמין ברועה ישראל כאילו מאמין במי שאמר והיה העולם.

(ילקוט שמעוני)

דבקות במשה רבנו

ללמדנו שכל אחד ואחד מישראל, עם כל מעולותיו ועבודותיו, צריך להיות דבק וקשור למשה רבנו שבכל דור. דווקא על-ידו הוא מתקשר עם מי שאמר והיה העולם.

(לקוטי שיחות)

מאמינים מנחילים אמונה

"ולמען תספר באזני בנך... וידעתם כי אני ה'" (שמות יד). אם רצונכם לנטוע בלב בניכם ("תספר באזני בנך") את האמונה בקב"ה וההתקשרות אליו, עליכם להיות בבחינת "וידעתם כי אני ה'" – חייבים אתם תחילה להיות מאמינים בעצמכם.

(רבי יהושע רוקח)

להביא לידיעה

כל אחד ואחד מישראל מאמין בה' באמונה פשוטה, ולבבו תמים עם ה'; אך חובת המוח להביא אמונה זו בידיעה והשגה, כפי שנאמר "דע את אלוקי אביך ועבדהו בלב שלם".

(היום-יום)

ההשגה מתחברת

כשהקשר עם הקב"ה נובע מהאמונה לבדה, הרגשת האדם היא שהקב"ה רם ונשגב ממנו וממילא האדם מרוחק מאיתו יתברך; אך על-ידי הידיעה, מצד ההשגה, האדם מתחבר עם הקב"ה.

(לקוטי דיבורים)

לבקש חיים

אלה היו ימים קשים, שבהם השתוללה המהפכה הקומוניסטית במלוא עוזה. ברחבי רוסיה התנהלה מלחמה ניצחת ואכזרית בין ה'אדומים' הקומוניסטים לבין מתנגדיהם ה'לבנים'. הצד השווה שבהם, אלה כמו אלה פגעו ביהודים, בתואנה שהם מסייעים לצד השני.

המאורעות האלה נמשכו כמה שנים, ובעקבות זאת שובשו כל סדרי החיים התקינים. גם דרכי התחבורה ברחבי המדינה נפגעו. לתוך המצב הזה נקלע החסידי ר' מנחם-מענדל קפלן, חסיד חב"ד שעשה את דרכו מבבורויסק, עיר מגוריו, לרוסטוב.

ר' מענדל נסע לרוסטוב כדי להשתטח על קברו של רבי שלום-דובער (הרש"ב) מליובאוויטש, שהסתלק זה לא-כבר לגזי מרומים, וכדי למסור 'פדיון-נפש' לבנו וממלא מקומו, רבי יוסף-יצחק (הרי"צ).

כמה שנים קודם-לכן נאלצו הרש"ב ובני-משפחתו לעזוב את ליובאוויטש, בשל המצב המלחמתי, ולנדוד לרוסטוב. ר' מענדל, החסיד המסור, שהידיעה על הסתלקות הרבי (בב' בניסן תר"פ) שברה את ליבו, חש כי על-אף הסכנה הרבה שבנסיעה, עליו להגיע לרוסטוב ויהימה.

כמאתיים ק"מ מרוסטוב, ליד תחנת רכבת קטנה, מילרובו שמה, עלתה לרכבת שבה נסע ר' מענדל חבורת קוזקים. הקוזקים גילו בין הנוסעים כמה יהודים ומיד האשימום כי הם קומוניסטים והחלו להתעלל בהם. את ר' מענדל השליכו מהרכבת בשעת הנסיעה.

ר' מענדל נחבט בקרקע וצלעותיו נשברו. מתייסר בכאבי-תופת נשאר מוטל ליד פסי הרכבת. רק בבורק הופיעו פועלי הרכבת והם העבירוהו למרפאה קרובה. בהמשך הועבר למרפאה גדולה יותר, ומשם כתב כמה מכתבים — למשפחתו ולרבי הרי"צ שברוסטוב. למשפחתו סיפר על תלאותיו, ואילו מהרבי ביקש כי יזכה להגיע ל...קבר ישראל.

לאחר כמה שבועות של אשפוז התאושש ר' מענדל קמעה והמשיך במסעו לרוסטוב. הוא הגיע לשם סמוך לחג הסוכות (תרפ"א). בשמחת-תורה התוועד הרי"צ עם החסידים ובין השאר אמר בלהט: "כיצד זה כותב יהודי 'פדיון-נפש' ומבקש שיזכה להגיע לקבר ישראל? יהודי צריך לבקש חיים!"

בפועל, פציעתו של ר' מענדל הכריעתו וכשבוע לאחר שמחת-תורה נפטר. הוא

מה מעורר יהודי

יש הסבורים כי הדרך לקרב יהודים לתורה ולמצוות היא על-ידי שמראים להם כי יהודים שומרי תורה ומצוות הם אנשים נורמליים, לא 'פנאטיים', המעוררים בנעשה בעולם והמתנהגים כבני-אדם רגילים. הסבורים כך ינצלו כל מפגש עם יהודים שאינם שומרי תורה ומצוות כדי להוכיח את בקיאותם בענייני העולם, וישרדו מסר שבצעם 'כמוני-כמון'.

לפעמים התנהגות כזאת משיגה את התוצאות ההפוכות. גם יהודי שאינו שומר תורה ומצוות מצפה בתוך ליבו לראות שהתורה והמצוות מעניקות למקיימיה עליונות רוחנית. אפילו אם הוא תוקף את שומרי התורה ומדבר נגדם, בתוך נפשו הוא חש שיש בהם דבר-מה עליון, רוחני, טהור (ואולי דווקא משום כך הוא תוקף אותם). כשהוא מגלה פתאום שיהודי שומר תורה ומצוות הוא בעצם אדם כמותו, המתעניין באותם דברים, מדבר באותה שפה וחושב באותו עולם-מושגים — הדבר נמחיל לו תחושת אכזבה.

מעשה שהיה

הרבי מליובאוויטש סיפר פעם אחת (התוועדויות תשמ"ה כרך ג, עמ' 1650), כיצד דווקא התנהגות 'תמוהה' ו'בלתי-מקובלת' עוררה יהודי להתקרב לתורה ומצוות:

"מעשה שהיה אצל אחד השלוחים: פעם נכנס שליח לביתו של יהודי נכבד, אדם מוצלח ביותר ובעל אמצעים, הן בעניינים גשמיים, ולפי דעתו — גם בעניינים רוחניים, בענייני חכמה ושכל וכו' — כדי לקרבו ליהדות. אותו יהודי לא היה מוכן להשתכנע כל-כך מהר, ובהיותו בעל-שכל רצה להבין כל דבר בשכלו. שאל שאלות והתוכחו על כל פרט ופרט, שכן ליצר הערמומי יש גם טענות שכליות, לא רק מצד השכל של נפש הבהמית, אלא אפילו מצד השכל של הנפש השכלית..."

"תוך כדי היותם שקועים בכל להט נשמתם בעיצומו של ויכוח שכלי, עיין הלה באחד מספרי החכמה שהיו מונחים אצלו, כדי לנסות ולהוכיח את צדקתו בוויכוח. כשהרים את עינו מהספר כדי להמשיך בוויכוח — לא האמין למראה עיניו: בן-שיחו — השליח — עומד עם הפנים לקיר ומתנועע... מה קרה? שיחתם נמשכה זמן רב, וכאשר הבחין ה'שליח' שעוד מעט תשקע השמש — קם ועמד להתפלל מנחה.

"וראה זה פלא: הנהגה בלתי-מנומסת זו — להפסיק לפתע באמצע ויכוח שכלי, מבלי לבקש סליחה מתברו לוויכוח, שהתפנה מכל עיסוקיו והזמין לביתו... — דווקא הנהגה זו היא שגרמה להתחלת ה'מהפכה' בליבו של אותו יהודי, עד שבמשך הזמן נתקרב ליהדות, ולא עוד, אלא שהוא בעצמו קירב ליהדות עשירות ומאות יהודים.

"היהודי הזה לא ידע תפילה מה; הדבר שממנו התרשם עמוקות, עד שנעשתה מהפכה בליבו — לא הייתה אלא העובדה שלפתע 'שכח' בן-שיחו את כל כללי ה'אינטליגנציה' הנהוגים בין בני-אדם, שלפיהם התנהג בן-שיחו במשך כל זמן גשישתו, והתנהג כאדם שאינו מן היישוב — לעמוד עם הפנים לקיר ולהתנועע..."

"סיפור זה", סיים הרבי, "נודע בדרך מקרה, וכמותו — יש עשרות, מאות, ואפילו אלפים. והעיקר: אין צורך בראיות והוכחות — 'טעמו וראו'... ינסה כל אחד ואחד דרך זו, ויראה בעצמו את התוצאות!"

פונים ומבקשים

בהזדמנות אחרת אמר הרבי, שכאשר יהודי עומד בדרגה הרוחנית הנאותה, אין הוא צריך כלל להתאמץ לשכנע יהודים אחרים להתקרב ליהדות, אלא הם-עצמם באים אליו, פונים מיוזמתם ושואלים כיצד יוכלו גם הם להגיע לדרגה זו. כי דווקא הקדושה והרוחניות שמייחדת יהודי העובד את ה', לומד את תורתו ומקיים את מצוותיו — הן השובות את ליבם של יהודים נוספים ומעוררות אותם להתקרב אל ה' ותורתו.

ודאי שגם מי שלא הגיע לדרגה זו יכול וצריך לפעול לקירוב יהודים לתורה ולמצוות, אבל אל לו לרדת למטה יותר מדי. מוטב שיקרין על סביבתו אור של קדושה, והאור הזה ימשוך את הלבבות.

כמה חודשים לאחר פטירת ר' מענדל הופיע בביתו יהודי ששימש פקיד בכיר בשלטון. הוא בא כדי להזהיר את בני-הבית מפני חיפוש המשטרה עומדת

נטמן סמוך לציונו של הרבי הרש"ב. לאחר פטירתו התוועדו בני-ביתו לסיפור מופלא אחר שאירע לאבי משפחתם:

לעשות בביתם. בשל האזהרה הזדורז בני-הבית להסתיר כל חומר מפליל, וכמורכב את כל חפצי הערך שהיו ברשותם. ואכן, כעבור זמן קצר הופיעו שוטרים ועשו חיפוש יסודי בכל הבית. הם נאלצו להסתפק בכמה חפצים פחות-יערך שמצאו.

אליהו, בנו של ר' מענדל, הכיר את הפקיד שבה להזהירם בתור קומוניסט מושבע וחסר פשרות. משום כך הופתע מאוד מהתנהגותו. לאחר זמן-מה נגש את הפקיד ולחץ עליו להסביר לו את פשר התנהגותו.

הפקיד ניאות לגלות את סודו. כשנתיים קודם-לכן שלטו הפולנים בבורויסק, והפקיד הבכיר היה אז פעיל במחתרת הקומוניסטית. יום אחד נחשפה המחתרת וכל חבריה נאסרו. הפקיד ידע כי הדרך היחידה להציל את חייו היא להכניש את השתייכותו לקומוניסטים. כששאלו אותו הפולנים מי מנכבדי העיר יוכל להעיד לטובתו, נקב בשמו של ר' מענדל.

ר' מענדל הזמין לבידור במשטרה ומפקד התחנה החל לחקור אותו בנוכחות חבר המחתרת הקומוניסט. "האם אתה מכיר את האיש הזה?", נשאל ר' מענדל. "כן", השיב. "האם אתה מוכן לאשר את טענתו כי אינו נמנה עם הקומוניסטים?". גם על שאלה זו השיב ר' מענדל בחיוב. לעומת זאת, כשהמפקד דרש ממנו להישבע, הוא הסביר למפקד כי יהודים דתיים אינם נשבעים. לבסוף הסכים המפקד להסתפק בחתימת ידו של ר' מענדל, אך הזהירו כי אם יתברר שחתם על הצהרת-שקר, ייתלה על עמוד, לצד הנאשם. ר' מענדל לא נרתע וחתם.

לאחר הכיבוש הרוסי של בבורויסק בא הקומוניסט, שבינתיים נתמנה לפקיד ממשלתי בכיר, להודות לר' מענדל "לעולם לא אשכח את מה שעשית למעני", אמר. "דבר אחד אבקש ממך", ענה לו ר' מענדל, "אל תשכח את יהדותך".

בטרם נפרדו זה מזה היה הפקיד סקרן לדעת מדוע עשה ר' מענדל את שעשה, ומהיכן שאב את הנכונות להסתכן למענו. ר' מענדל הרחרח לראג והשיב: "ראשית, הרי יהודי אתה. ושנית, אדם מאמין אינו מסוגל להצהיר כי איננו מאמין; ואם בכל-זאת אדם כמוך, המחשיב עצמו לקומוניסט, מוכן להצהיר כי אינו קומוניסט, הרי שבאמת אין אתה קומוניסט אמיתי..."

כהכרת-טובה לר' מענדל סיכן את עצמו הפקיד הבכיר ובא להזהיר את בני משפחתו מפני החיפוש המשטרתי שיהיה בביתם. זו הייתה התקופה, אלה היו הקשיים וכאלה היו החסידים.

קשרים נסתרים בין מקובלים

בלום של פרד"ס התורה, הדרכה וחכמה – אפשר למצוא הד לקשרים המסועפים שניהל הרבי עם שורה ארוכה של מקובלים. כך, למשל, הוא מתכתב עם המקובלים לבית אבוחצירה, שהקשר עמם החל עוד בהיותם במרוקו. הרבי מתכתב עם ה'בבא סאלי' ועם בנו רבי מאיר. כאשר רבי מאיר שולח לרבי את ספרו של סבו, רבי יעקב אבוחצירה – 'מחשוף הלבן' – שולח לו הרבי מכתב תשובה ובו ביאור לשם הספר, על-פי הזוהר.

התכתבויות סודיות

הרבי מנהל קשרים עם המקובל הירושלמי הרב ישעיהו-אשר-זליג מרגליות, מחבר הספר 'כוחו דרשב"י'; עם המקובל הרב משה-יאיר ויינשטוק; ועם המקובל הרב יצחק הוברמן, שהיה ידוע בכינויו 'הצדיק מרעננה'. חילופי המכתבים הרבים עם הרב הוברמן חושפים קשר אישי בלתי-רגיל של הלה אל הרבי, כאשר הוא משתף את הרבי בענייניו הפרטיים ומבקש את ברכתו בכל פעם שבה חש צורך בישועה מיוחדת. אך חוץ מכל אלה נותרו קשרים אלה כמוסים וחתומים, כחלק מהעולם הסתום של הסוד.

הרב כדורי בבקוהו אצל הרבי. קשר אישי חם

שניאורסון עם בנו, הרבי מליובאוויטש, כאשר האב נמצא ברוסיה והבן שוהה בגרמניה ובצרפת. כל מאורע בחיי הבן (יום-הולדת ואפילו החלפת מקום מגורים) זוכה לביאור נרחב של האב, על-פי הסוד.

סודות בשולי הספר

ביאורי האב על הזוהר נכתבו בימי גלותו הקשים, בשולי דפיו המצהיבים של ספר זוהר, שהיה ברשותו. הספר נגאל לאחר מכן במסירות-נפש מרוסיה הסובייטית, והביאורים נדפסו על-ידי הרבי ואף זכו במשך שנים רבות להתייחסות מעמיקה בכל התוועדות שנערכה בשבת.

בסדרת 'איגרות-קודש' של הרבי, המשמשת אוצר

ביום ראשון השבוע צעדו מאות-אלפים אחר מיטתו של זקן המקובלים, הצדיק רבי יצחק כדורי, שנתבקש לישיבה של מעלה. במשך שנות דור נישא שמו של הרב כדורי בפי כול ביראת-כבוד ובאהבה גדולה. אין ספק כי גם לאחר הסתלקותו, במוצאי שבת-קודש פרשת וארא, תוסיף דמותו ללוות את עמך ישראל.

בסיוון תש"נ ביקר אצל הרבי מליובאוויטש הרב כדורי. המילים 'קבלה' ו'מקובלים' עלו כמה פעמים במהלך שיחתם. ובכל-זאת, מי שציפה כי בפגישה מעין זו 'תעופפו גיצים', עשוי היה להתאכזב. הפגישה דמתה למפגש בין שני מכרים ותיקים.

גביע ופסוקים

בין הרבי מליובאוויטש לרב כדורי שרר קשר אישי חם מאוד, שהתבטא בין השאר בהשתתפותו של הרב כדורי בהתוועדויות הגדולות של חב"ד. בימי ההולדת של הרבי נהג לשגר אל הרבי ברכה אישית, ופעם אחת אף שלח אליו גביע כסף שעליו פסוקים המכוונים על-פי הקבלה. יתר-על-כן, דומה כי הקשר האמיתי והפנימי יותר בין הרבי לבין זקן המקובלים, נרקם על רקע העיסוק המשותף בחכמת הנסתר.

העיסוק הקבוע של הרבי בתורת הקבלה והקשר שקיים עם גדולי המקובלים בדורנו, מכל העדות והחוגים, הוא אחד הצדדים הקצת-פחות חשובים בדמותו המיוחדת. ובעצם, כשחושבים על כך שהרבי גדל בבית של מקובל, אשר חידושו על ספר הזוהר הקדוש ממלאים סדרת ספרים – מבינים קצת יותר את הרקע לקשר זה.

תופעה מפעימה בפני עצמה היא מסכת המכתבים הענפה שניהל הגאון המקובל רבי לוי-יצחק

פִּינֵת הַהֲלָכָה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

הרגל ושיקול-הדעת

שאלה: מה הם ההרגלים שאדם צריך להרגיל את עצמו כדי שלא לשכוח לברך ברכה ראשונה ואחרונה על דברי מאכל?

תשובה: יש דברים יסודיים בשמירת מצוות, שעל האדם להתרגל בהם בבחינת 'חוק בל יעבור'. חובה להתרגל שלא להכניס מאומה לפה ללא ברכה. כמו-כן חובה להתרגל שעם סיום האכילה או השתייה לא זזים מהמקום ולא עוברים לעסוק בעניין אחר עד שמברכים ברכה אחרונה. כך גם בעניני ברכות אחרות, כמו 'אשר יצר'. הדבר נכון למבוגרים וחשוב במיוחד בחינוך הילדים.

הרגלים טובים הם רק צד אחד של המטבע. כדי לברך בזמן הנכון את הברכה הנכונה, ולהיזהר חלילה מ'ברכה לבטלה', לא די בהרגלים טובים, אלא חייבים ללמוד את ההלכות ולהפעיל שיקול-דעת (ואם אין יודעים – לא להתייש לשאול רב, אישית או בטלפון).

בעניין ברכה ראשונה – מברכים על כל כמות שאוכלים או שותים (על טעימה יש דיון נפרד), אך יש לברך: האם אכן חייבים לברך? (שמא יצאנו ידי-חיובה בברכה קודמת, למשל), ומהי הברכה הנכונה למאכל זה? במקרה של ספק, אם יש לברך 'הענין' או 'האדמה' – מברכים 'האדמה'. כשלא יודעים כלל מה לברך (הן מצד הדין, והן מצד המציאות), מברכים 'שהכול'.

בעניין ברכה אחרונה – יש לברך אם אכלנו כשיעור החייב בברכה (לפי מנהג ארץ-ישראל: 'רביעית' היא 86 סמ"ק – למשקאות, ו'זית' הוא 30 סמ"ק – למאכל מוצק), ובזמן המחייב (שהשיעור המחייב בברכה נאכל או נשתה בתוך ארבע דקות. ויש מחמירים הדורשים בנוול שיעור-זמן קצר מאוד, "כדי שתיית רביעית", ולכן אינם מברכים אחרי שתיית תה או אכילת גלידה, מכיון שאכילתם ושתייתם נמשכת יותר משיעור זה).

מקורות: ראה שו"ע א"ח סי' ר' ובאחרונים. סידור אדמו"ר הזקן, סדר ברכת הנחנין פ"א ופ"ח. ועיין בשו"ע הקצר פמ"ט סי"ח ושי"ג.

ביטוח הבריאות הטוב במדינה!!!
"גפן מבטחים"
 50% מהצ'יבור בארץ בחו"ק בקרן הפנסיה "מבטחים".
 תשואות גבוהות, אובדן כושר עבודה מלא ויציבות פיננסית.
 מהיום גם לך יש את הזכות להצטרף עם כל הזכויות!!!
 1800-39-33-39

ספר שמוכרחים לקרוא
נשמה עם עצמה
 סיפורם המרתק של בני-ישיבה, היוצאים למסע-רוחני בחיפוש דרך רוחנית בעבודת ה'.
 במהלך המסע הם מתלבטים בשאלות קשות ומגלים עולמות קסומים.
 ספר מסעיר, מחדש ומעורר מחשבה מאת מנחם ברוד
הפצה: 'יודאיקה', 03-9606120

מעשירים את השבת עם "שולחן שבת"

שולחן השבת שלכם יראה אחרת עם הסדרה המופלאה

על כל פרשה שלוש-עשרה שיחות ורעיונות, עשירים וקולעים, בעלי מסר ומוסר-השכל, בשפה שווה לכל נפש. מעובדים מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש, המאיר את פרשיות התורה ואת מועדי ישראל באור מקורי ומיוחד

להשיג בחנויות הספרים המובחרות. להזמנות בכרטיס אשראי (ולא תוספת דמי משלוח): 'יודאיקה', 1-700-704120

